

ADAMU

ADAM AND EVE DRIVEN OUT OF EDEN

The history of Adam in Shanga, as recorded in the Ataula,
the first book of Moses: Genesis 1-5.

Hwaashiã

Musa lalahu maħebo

Lakii dunia shēboã

Hwaashiãdii Lakii laaũ shēbò tēzo. Dunia kè baa hokan, gu lagoãn shīshīn, gushi bi tataa tekuma, di Lakii Tāa bi lokocia i be mii. Di Lakii kè: Gu huke! Di gu hukè. Ibe wà guhu be kè yāazo, di ì guhu gbii gushizo. Ì tokpà guhun igita, gushi kīn gūmɔ. Gu shì, gu dò, ĩa dii maħebon.

Di Lakii kè: Gudoodooobii gō ĩã zāaũ, dun ì ĩã gbii kōzo. Di ì gudoodooobii kè lee, í tá bee gudoodooobii hīi ibe gbii izo tá bee gudoodooobii mii. Di ì tokpà gudoodooobii ben laaũ. Gu shì, gu dò, ĩa dii hwaabōabon.

Di Lakii kè: ĩã tá bee hīi hakō gudooni, galla bo. Di ì kè lee. Ì tokpà galla ben tē, di ì tokpà i tá hākō teku. Di ibe wà ì kè yāazo. Di Lakii kè: Lalaã shēbo tēũ shēe wēenaazo ago ninaazo, koji ì boiizo. Di ì kè lee, lalaã shēbò tēũ shēe wēenaazo ago ninaazo, koji ì boiizo. Di Lakii wà ì kè yāazo. Gu shì, gu dò, ĩa dii aabōabon.

Di Lakii kè: Guhukpanaa gō laaũ, dun à usōɔbii gbii gūmɔzo, à salaã mɔ'ēē diinazo yēenazo. Àgōa bee guhukpanaa

laaũ, dun à dunia huke. Di ì kè lee. Ì guhukpada gbagbaana kè hwaa, ho tá gba ita kiike igita bii, ho tá mǎkō ita kiike gũmō bii. Ì sɔɔnia kè mǎɔ. Ì à nàna laaũ à dunia huke, dun à kiike igita bii gũmɔzo, à guhu gbii gushizo. Di ibe wà ì kè yāazo. Gu shì, gu dò, ãa dii shiibōabon.

Di Lakii kè: Ho betenaa i hwaa yakayaka, bãana wazã laaũ, à lokoci gudoodoobii. Di ì ho betenaa sheebò i bii yakayaka zɔɔ gbagbaanazo kɔn koji ì boiizo. Ì bãana kè kɔn mǎɔ koji ì boiizo. Di ibe wà ì kè yāazo. Ì abaakakàa'èè ì kè, à ni'è, à laha, zɔɔna tekú hwa, bãana laha tɛɛũ. Gu shì, gu dò, ãa dii sɔɔbōabon.

Di Lakii kè: Ho betenaa gɔ bee tɛema, hubɛna gbɛɛgaanaateemazo lateesɔɔnazo, koji ì boiizo. Di ì kè lee. Lakii lateesɔɔna kè, koji ì boiizo. Ì hubɛna kè, koji ì boiizo. Ì gbɛɛgaanaateema kè, koji ì boiizo. Di ibe wà ì kè yāazo.

Di Lakii kè: Wà gbace ke wa ginde ii, àgɔ doo wazo, à iko taa zɔɔnama bãanazo hubɛnazo lateesɔɔnazo gbɛɛgaanaateemazo kɔn. Di Lakii gbace sheebò ì ginde ii. Ì ginde ii ì à sheebò. Ì à kè nɔgɔni nenenizo. Ì abaakakàa'èè ì kè'èè: À ni'è, à laha, à dunia hwa, à kiikema. À ikoke zɔɔnama bãanazo ho betenaa tá àta tata tɛema kɔn. Di Lakii kè: Ho wɛenaa tá bee tɛema mabi a gbaa a mabena kɔn ago ninaazo kɔn. Mabena tá ta sheebo tɛema mabi ho betenaa gbaa kɔn à mabena, sɔɔna bãanazo gbɛɛgaanaateemazo kɔn. Di ì kè lee. Lakii hoã wà tá ibe kè kɔn, ì kè yāazo wasawasa. Gu shì, gu dò, ãa dii sɔɔbodoobōabon.

Lee Lakii laaũ kè tɛɛzo à hoãzo kɔ̃n. Daaji dii sɔhiabɔ̃abo boo, jĩi be yã tá ibe kè. Dii sɔhiabɔ̃abo ì jĩi yã tá ibe kè. Di ì abaakakàa dii sɔhiabɔ̃abon ibe jè ì bon, dun dii be ì jĩi yã tá ibe kè kɔ̃n.

Aidani jee

Ĩa laaũ tɛɛzo shɛɛboã labaiin: Dii tá Baanaje Lakii tɛɛ shɛɛbò laaũzo, jee hoã kan tà shɛɛbo tɛɛma yãada, ko shɛɛ, dun Baanaje Lakii tà to laa bãa, mɔɔ gbãnkan ba beeda tá ì jĩike tɛɛmaa. Suka di ta kpa duniaũ, di ita ãia kpa tɛɛma kɔ̃n.

Baanaje Lakii nɔɔɔni kè tɛɛzo. Tá ì wɛ bɛɛnaje wè ì ĩihoonaũ, di nɔɔɔni be gɔ̃ gbãn bɛɛkebo. Baanaje Lakii jee kpàkpà koyãa usasala kawa gu tá wàta kɛ Aidani, di ì nɔɔɔni dà gube tá ibe kè. Baanaje Lakii tò ago ii kɔ̃n shɛɛbò tɛɛma. Agoã be yãazo, mɔɔ à ni soã eheezo. Ago bɛɛnaje bee jee gudoodoobii, di ago kee bee gube mɔɔ tá ita to wà ho yãa dɔ̃ ho zɛzɛzo.

Òo bee Aidani, ita ãia kpa jee bema. Tá ì bò gube ì oonia kè shii. Ooni mahɛɛbo to Pisɔ̃n, ĩa di lòkoci Havila tɛɛji kɔ̃n. Jinali bee tɛɛ beũ, mɔɔ jinali be yãazo. Shĩ gɔ̃ɔ bee gube mɔɔ gbɛɛshi daajanajezo. Òo be ooni hwaabɔ̃abo to Gihɔ̃, ì lòkoci Kushi tɛɛji kɔ̃n. Ì ooni aabɔ̃abo to Tigilishi, ì dɔɔgu tà Asulia tɛɛ usasala kawa. Òo be ooni shiibɔ̃abo to Yufulata.

Baanaje Lakii nɔɔɔni be jè Aidani jeeũ, dun ì jĩikema, ì miiladima. Di ibe hɛ'in ì kè: Jee be agoni kɔ̃n nĩ zãia nò so, amaa

ago tá ita to wà ho yãa dõ ho zezezo m̀ba ì ni soa, dun in nn sò, ní gaa.

Baanaje Lakii k̀: Nɔgõni beena ì do ba yãazoa. Má oodanaje kea'in ì hwaabõabo. Di ì tɛɛ shì ì sõona k̀zo k̀n bãanazo k̀n, di ì nù'azo nɔgõni gu, dun ì wa lata ì tokpa'ɛɛ. To tá nɔgõni kpà ho betenaa ben k̀n à g̃ à toã. Nɔgõni be tokpà hubɛenan k̀n bãanazo lateesõonazo k̀n, amaa ìta oodanaje taa à bii ì hwaabõaboa. Di Baanaje Lakii tò nɔgõni g̃a iizo. Tá ibi ia, di ì ì awaza awɛɛ doo bò, di ì ì jìi tàta gu tá ì awɛɛ be bò. Nɔgõni awaza awɛɛ be tá ibe bò di ibe ladì neneni, di ì wèe'izo ì gu. Di nɔgõni k̀:

Gbãn dii tandi,
ì awɛɛ bò ma awɛɛũ,
ì jìi bò ma jiiũ.
Wàa kea'in neneni,
dun wà ì bò nɔgõniũ.

Ìadikpaaji nɔgõni ta kata ì jema ì dõzo, ìta kashikõ ì nezo, di àta g̃ doo bo'ala agozo. Nɔgõni ì nezo à bee hĩitogo à kpɛɛ k̀n, amaa ù bata à kũa.

Gbãia kataã Lakiima

Maani di sese zo ì dà lateesõonala tá Baanaje Lakii k̀ k̀n, di ì neneni làla ì k̀: Inte Lakii k̀ àba jee ago kee ni soaa? Di neneni jinshì maani ben: Wá zãia wà jee agoni so, amaa ago tá bee jee gudoodoobii, Lakii k̀ wàba ì ni soa, ko oo wàba namaa,

dun wàba gaa. Di maani kè'in: Ába gaada! Lakii dǝ in á soa, a wie lagoa, á gǝa doo izo, á hoyāa dǝa hozezezo.

Tá neneni wà ago be ni yāazo mǝǝ ì soā gǝa eheezo, ì toa gbāia wie lago, di ì ì ni kàta ibe sò. Ì ì zāa gbà, di ibe sò mǝǝ. À kpɛɛ kǝn à wie lagò, di abe dǝ tandi anun bee hīitogo. Di à goocē lala labì abe nà à gindema.

Tá nǝgǝni ì nɛzo Baanaje Lakii bībī mà, ibi taa jeeū igeeshizo, di à dùdu'in jee be lalaū. Di Baanaje Lakii leezù nǝgǝniji ì kè: N bee mai? Ì jinshì'in ì kè: Tá ma n bībī mà, di ma wasaamà, dun ma hīitogo, di ma dùdu. Di Baanaje Lakii ì làla ì kè: Ji di hèmii n hīitogo? Ago tá ma gèmii ò ì ni so, nn sò ya? Ì jinshì'in ì kè: Neneni tá n ma gbà igǝ beemazo ĩa di ago be ni kpàmama, di maa sò. Di Baanaje Lakii neneni làla ì kè: Budikpaaji nn kè lee? Ì jinshì'in ì kè: Maani di sese kèmmɛ, di maa sò. Di Baanaje Lakii yāahè maanin:

Lata nn kè lee, í gǝa hɛɛboā
ì dà hubɛɛnala lateɛsǝnazo kǝn,
í gbɛɛgaada tɛɛma,
kua gǝ gāa n leeū ha n betɛkɛ leekpɛɛma.
Miia nenenizo, má gaabadaa a zāaū,
n boii ì boiizo zāaū.
Ì boii n mii wiida,
mǝǝ í ì gēɛtitijī agaa.
Di ì kè nenenin:
Má n ni'ēgbɛɛ ninde lahaa,

ń ni'ěa wāzo.

Ń n zāa dangakea,

amaa ì ikokea'mma.

Di ì kè nɔgɔ̃nin:

Lata n n ne yāamà,

ago tá ma gèmii ò ì ni so nn sò,

tɛɛ gɔ̃ hɛboã n yāaji,

nindekɛã ń mabena taa ha n bɛtɛkɛ leekpɛɛma.

Jee hoã ń soa,

amaa ì ɛna shɛboamii lala kakanaazo.

Mii'ɛ lahaazo ń mabena beeda,

ha ò ladi tɛɛ,

dun gube ma n bò.

Miia tɛɛn,

ń sɔdia ò ladi tɛɛ be.

Adamu tokpà ì nen Hawa'u, dun koji dɔ̃n. Baanaje Lakii shèe tɔgɔ kè Adamun ì nezo ibe gā'ěɛ. Di ì kè: Tandi gbace hoyāa dɔ̃ hozezezo, ì gɔ̃ doo wazo. Wà ge'in ì ago betenaje ni kata ì so, dun ibagɔ̃ bee kobusaa. Di Baanaje Lakii ì yà ì ì bò Aidani jee beũ. Di Adamu wèe ì jeekè tɛɛma tá Lakii ì kèzo. Tá Baanaje Lakii ì yà, di ì mala'ika gambanaa jè Aidani jee be usasala kawa, dun à ago betenaje zɛɛ dā hɛsaazo tá bi lokocicia, ì lée bi ceshia.

Kainu Habilazo

Adamu ì ne Hawa'u dɔ̃ nenɛni, di ì ni'ɛgbɛɛshì ì Kainu ɛ̃. Di ì kè: Ma nɔgɔ̃ni ì Baanaje gbadazo. Di ì ì dako ɛ̃ Habila mɔɔ.

Habila g̃h̃ t̃āhōngoda, Kainu k̃n jeekeda. Dii kee Kainu n̄ ì jee hoāzo ì Baanaje gbà. Habila k̃n ì n̄ ì t̃ā ni mahēbo toonazo. Habila ỹāa k̃e Baanajen ỹāazo, di ì ì inda shì. Kainu k̃n, ì ỹāa tà ke Baanajenda, di ìta ì inda shia. Di Kainu h̃ūngà gba, ì waũ w̃i. Di Baanaje k̃e Kainun: Budikpaaji n h̃ūngà? Budikpaaji n waũ w̃i? In nn k̃e ỹāazo, n waũ ba zugaadaa? In ntà ke ỹāazoa k̃n, asozeze nateedemii n kpale. Ì n danga zo, sai ì ikokema.

Di Kainu ỹāahè ì dako Habilan ì k̃e: Wà wee lateẽ. Tá à bòo gube, di ì kpàt̃e ì dakozo ì ì d̃e. Baanaje Kainu làla ì k̃e: N dako Habila mai? Ì jinsh̃'in ì k̃e: Matà d̃ōa. Maa ma dako d̃ādan ya? Di Baanaje k̃e: Bu nn k̃e? N dako āma bi leezuamaji tun t̃eema mà hindebo'in. Tandì ñ g̃ōa h̃eboā, ñ wada sa t̃eozo tá n dako āma mì n ooũ. In n jeek̃e, t̃e ba lahaamiida. Ng̃ōa tataa ng̃ōa lokocicia duniaũ. Di Kainu ỹāahè Baanajen: Ninde dii gbada dāmala, mába z̃āiaa. Kp̃āia mbi ma yaa t̃e diima. Má kataamii tandi. Mag̃ōa tatada, mag̃ōa lokocicida duniaũ, gb̃ān tá k̃ōtāmazo ì ma dea. Di Baanaje k̃e'in: Baa leenda! In gb̃ānkee n d̃e, wà n ho hindeboa k̃u s̃hia. Di Baanaje w̃āsāa kee k̃e Kainuma, dun gb̃ān tá k̃ōtā'izo ba ì dea. Di Kainu dà z̃eẽ ì k̃ata Baanajen. Ì w̃e ì z̃ùt̃e N̄di t̃eẽ Aidani usasala kawa.

Kainu ìnt̃e ì nezo, di ì ñi'ēgb̃eesh̃i ì En̄ki ě. Ì kp̃e Kainu hwaa j̃e, di ì ñi be to kpà hwaa ben. En̄ki Iladi ě, Iladi Mehuyaeli ě, Mehuyaeli Metusaeli ě, Metusaeli Lam̃eki ě. Lam̃eki ñesh̃i hwaa, ì dooni to Ada, ì dooni k̃n Shila. Ada Yabali ě. Īa hub̃e h̃ōngōnaa c̃i mah̃ebon tá à bee bashekeũ. Ì dako to

Yubali. Īa domadenaā beehēnaazo cīi mahēebon. Shila kīn, Īa di
Tubali Kainu ě. Īa shiban. Ita hokīnkōn ke mōoshizo mōocēzo. Ī
dēe to Naama. Lameki yāahè ì nean ì kè:

Ada Shilazo, à ma yāama,
ma nea, à tōlale ma yāaji.
Gbānkee ma kè inda, di ma ì dē,
jinge be ma wē, di ma ì basukukè.
Wà Kainu ho hindeboa'in kù sōhia,
maa Lameki bo kīn,
kù ka'aa wokoi wohwaazo.

Adamu ìntē ì nezo mōo, di ì nōgōni ě. Ī tokpà'in Sheti, dun ì
kè Lakii ì gbà ni kee Habila gēe tá Kainu ì dē. Sheti kīn ì nōgōni ě,
di ì tokpà'in Enōshi. Tun dii be wà hwaashì Baanaje to shishiāma.

Adamu boiina

Īa Adamu boiina labaiin. Lokaci tá Lakii gbāia shēebò, ì à
kè doo izo. Ī nōgōni shēebò nenenizo, di ì abaakakàà'ēē. Ī tokpà'ēē
Gbāia.

Tá Adamu yēe kè kasōo nizo kadoo wokoi (130) ì ni'ē doo
izo ì ii, di ì tokpà'in Sheti. Sheti ēa kpēe ì yēe kè kasōo sōbo'aa
(800), ì ni kāa ě mōo nōgōnia neneazo. Tá ì yēe kè kasōo sōdoshii
nizo kadoo wokoi (930), di ì gà.

Tá Sheti yēe kè kasōo nizo sōo (105) ì Enōshi ě. Ī kpēe ì yēe
kè kasōo sōbo'aa nizo sōhia (807), ì ni kāa ě mōo nōgōnia neneazo.
Tá ì yēe kè kasōo sōdoshii nizo wokoi wohwaazo (912), di ì gà.

Tá Ɛnɔshi yɛɛ kɛ kashii wokoi (90) ì Kenani ɛ̃. Ì kpɛɛ ì yɛɛ kɛ kasɔɔ sɔbo'aa nizo wokoi wɔsɔɔzo (815), ì ni kãa ɛ̃ mɔɔ nɔgɔɔnia nɛnɛazo. Tá ì yɛɛ kɛ kasɔɔ sɔdoshii nizo sɔɔ (905), di ì gà.

Tá Kenani yɛɛ kɛ ka'aa wokoi (70) ì Mahalaleli ɛ̃. Ì kpɛɛ ì yɛɛ kɛ kasɔɔ sɔbo'aa nizo kahwaa (840), ì ni kãa ɛ̃ mɔɔ nɔgɔɔnia nɛnɛazo. Tá ì yɛɛ kɛ kasɔɔ sɔdoshii nizo wokoi (910), di ì gà.

Tá Mahalaleli yɛɛ kɛ ka'aa wɔsɔɔzo (65) di ì Yaledi ɛ̃. Ì kpɛɛ ì yɛɛ kɛ kasɔɔ sɔbo'aa nizo kadoo wokoi (830), ì ni kãa ɛ̃ mɔɔ nɔgɔɔnia nɛnɛazo. Tá ì yɛɛ kɛ kasɔɔ sɔbo'aa nizo kashii wokoi wɔsɔɔzo (895), di ì gà.

Tá Yaledi yɛɛ kɛ kasɔɔ nizo ka'aa wohwaazo (162) di ì Ɛnɔki ɛ̃. Ì kpɛɛ ì yɛɛ kɛ kasɔɔ sɔbo'aa (800), ì ni kãa ɛ̃ mɔɔ nɔgɔɔnia nɛnɛazo. Tá ì yɛɛ kɛ kasɔɔ sɔdoshii nizo ka'aa wohwaazo (962), di ì gà.

Tá Ɛnɔki yɛɛ kɛ ka'aa wɔsɔɔzo (65) di ì Metushela ɛ̃. Ì kpɛɛ ì tà Lakiizo ha yɛɛ kasɔɔ àa (300), ì ni kãa ɛ̃ mɔɔ nɔgɔɔnia nɛnɛazo. Tá ì yɛɛ kɛ kasɔɔ àa nizo ka'aa wɔsɔɔzo (365), ì tà Lakiizo, di wà kàa'iji, dun Lakii ì shì ì bò'izo dunian.

Tá Metushela yɛɛ kɛ kasɔɔ nizo kashii wɔsɔɔ wohwaazo (187) ì Lameki ɛ̃. Ì kpɛɛ ì yɛɛ kɛ kasɔɔ sɔhia nizo kashii wohwaazo (782), ì ni kãa ɛ̃ mɔɔ nɔgɔɔnia nɛnɛazo. Tá ì yɛɛ kɛ kasɔɔ sɔdoshii nizo ka'aa wɔsɔɔ woshiizo (969), di ì gà.

Tá Lameki yěe kè kasɔɔ nizo kashii wohwaazo (182), di ì nɔgɔni ẽ. Ì tokpà'in Nuhu ì kè: Gbace dii di wa jìi ẽ'ẽawěe jĩi gbadazo tá wábi kea dun Baanaje leehè tɛen. Nuhu ẽa kpɛɛ Lameki yěe kè kasɔɔ ɔɔ nizo kashii wokoi wɔsɔɔzo (595), ì ni kãa ẽ mɔɔ nɔgɔnia neneazo. Tá ì yěe kè kasɔɔ sɔhia nizo ka'aa wokoi wɔsɔɔ wohwaazo (777), di ì gà.

Tá Nuhu yěe kè kasɔɔ ɔɔ (500) di ì Shemu ẽ Hamuzo Yafetizo.